

koncertní sezona

24 / 25

A3 SEVEROČESKÁ FILHARMONIE TEPLICE
uvádí 3. abonentní koncert
symfonického cyklu A

Václav Hudeček – housle
Karel Košárek – klavír

**SEVEROČESKÁ FILHARMONIE
TEPLICE**

dirigent: **Charles Olivieri-Munroe**

5. prosince 2024 v 19 hodin
Dům kultury Teplice



Severočeská / North Czech
filharmonie / Philharmonic
Teplice **since 1838**

w w w . s e v e r o c e s k a f i l h a r m o n i e . c z

Jeden z nejgeniálnějších hudebníků v dějinách **Wolfgang Amadeus Mozart** patří zároveň k nejčastěji uváděným a poslouchaným skladatelům na světě. Podle obtížnosti jeho skladeb, a podle toho, s jakou fantazií užil hudebních prostředků, můžeme usuzovat, jaká byla asi jeho virtuozita coby klavíristy, houslisty, varhaníka či improvizátora. Mozart nebyl novátorem umění, jako například Wagner nebo Monteverdi, neměl na hudbě co zreformovat. V hudebním jazyce své doby nacházel všechny možnosti, jak vyjádřit, co chtěl. Vše, co je podle nás typicky „mozartovské“, nacházíme i v dílech jeho současníků. Nevybočuje ze stylu doby jinak než svojí neuvěřitelnou velikostí. Bez toho, aby vynalezl, nebo používal cosi neslychaného, nebývalého v technice hudby, uměl těmi stejnými prostředky, jako ostatní skladatelé doby, zprostředkovat takovou hloubku, jako nikdo jiný. Komponoval díla světského i duchovního charakteru – opery, symfonie, koncertní skladby pro různé sólové nástroje, komorní hudbu, mše a chorály. Od raného dětství koncertoval pod vedením přísného otce po celé Evropě. Svou první skladbu zkomponoval v pěti letech. Poté, co opustil pozici dvorního skladatele v Salcburku, nenalezl již přes svou proslulost stálé placené místo pro zajištění existence své rodiny. Často cestoval a byl neustále v dlužích. Nechtěl však sloužit jako lokaj aristokratické společnosti a přál si zůstat svobodným umělcem. Na pokračí existenci propasti zemřel v pouhých pětácti letech údajně na infekční onemocnění, zanechavše po sobě dluhy a vdovu Constance se dvěma syny, která přežila pouze díky penzi od císaře Leopolda II. Mezi Mozartova nejproslulejší díla se řadí opery Figarova svatba a Don Giovanni a jeho poslední monumentální, i když nedokončený opus, zádušní mši Requiem d moll.

Koncert pro housle, klavír a orchestr D dur, v souborném Köchelově katalogu Mozartových děl označený jako K. Anh. 56/315f začal dvaatřicetiletý skladatel komponovat v roce 1778 v Mannheimu. Účelem bylo provedení v rámci koncertu Academie des Amateurs, který se ve městě v blízké době měl konat. Za klavír plánoval usednout sám Mozart. Sólového houslového partu se měl zhostit koncertní mistr mannheimského orchestru Ignaz Fränzl, a to za doprovodu svých kolegů. Mozart však s prací skončil po prvních 120 taktích první věty a pouze první sedmdesátka taktů je kompletně rozepsána v partituře. „Mozartovský“ muzikolog počátku 20. století Alfred Einstein věřil, že skladatel od kompozice ustoupil v momentě, kdy byl mannheimský orchestr rozpuštěn. K tomu však došlo o něco dříve toho roku, když se mannheimský kurfiřt, velký mecenáš umění, přestěhoval do Mnichova a většina jeho orchestru ho následovala, takže mannheimský soubor nahradila právě Academie des Amateurs. Přičemž pojem „amateur“ v té době neobsahoval pejorativní kontext, jednalo se o sdružení hudebníků na vysoké úrovni. Nejpravděpodobnějším vysvětlením, proč Mozart od práce na koncertu upustil, je, že opouštěl Mannheim kvůli jiné zakázce, když akademie nezačala tak brzy, jak si myslel. Proč se k práci na koncertu nevrátil na své cestě domů nebo když byl zpět v Salcburku, není známo. V roce 1990 britský skladatel Philip Wilby fantastickým způsobem zrekonstruoval a dokončil dílo pro velkolepé vydání The Complete Mozart Edition. Díky Wilbyho studii partitura konečně spatřila světlo světa a koncert je uváděn na světových pódiiích jako pravděpodobně nejlepší ze všech Mozartových nedokončených děl, ať již instrumentálních či vokálních. Premiérová nahrávka koncertu se uskutečnila v roce 1990 s houslistkou Ionou Brownovou a klavíristou Howardem Shelleyem za doprovodu Akademie St. Martin in the Fields pod vedením Nevilla Marrinera. Rukopis původního fragmentu skladby je uložen v Bibliothèque nationale de France.

„Můj čas teprve přijde,“ prohlásil kdysi rodák z okolí Jihlavy **Gustav Mahler**. Za svého veličána jej označují jak Češi, tak Rakušané. Slova jednoho z největších hudebních symfoniků se začala naplňovat až v 60. a 70. letech minulého století, 100 let po jeho narození. „Ano, běžím proti zdi, ale díra bude ve zdi...“, volal prý skladatel, když jeho první koncert skončil pískotem a vřavou. Zpočátku byla jeho díla odmítána. Mahler byl tvůrce plný extrémních protikladů: Jedněmi byl bez výhrad milovaný, druhými nenáviděný a osočovaný. Jeho hudba je plná filozofických úvah, melancholie a zvláštní zvukomalby, někdy se v ní ozývaly i pesimistické tóny či úporné hledání boha. Mahler, kterého fascinovala příroda (byl přesvědčen, že rostliny či hvězdy mají svou duši), napsal relativně málo děl, protože po většinu života bylo pro něj skládání hudby až na druhé místě po dirigování. Zkomponoval devět symfonií (desátá je nedokončená) a je rovněž autorem řady písní. Jeho dílo, které bylo během vlády nacistů v Německu zakázáno, si našlo cestu do světa zejména až po druhé světové válce.

K jeho pokračovatelům se hlásili skladatelé jako Arnold Schönberg, Alban Berg, Anton Webern, Dmitrij Šostakovič či Benjamin Britten. Pro Leonarda Bernsteina byl „temným prorokem, který psal jemnou a líbeznou hudbu obklopenou velkým smutkem“.

Do Čech i na Moravu se rád a často vracel. Během působení v Praze v roce 1886 se seznámil s dílem Smetany či Dvořáka, Smetanovy opery uvedl v Hamburku i ve Vídni. V prosinci 1908 dirigoval Praze s rozšířenou Českou filharmonií premiéru své Sedmé symfonie, v hledišti tehdy byl kupříkladu Oskar Nedbal, Josef Suk, Max Brod či T. G. Masaryk. V Metropolitní opeře v New Yorku dirigoval v únoru 1909 poprvé v Americe Smetanovu Prodanou nevěstu s Emou Destinnovou v roli Mařenky, o rok později vedl na koncertě Newyorské filharmonie Dvořákovu symfonii Z nového světa. Velký rozruch také Mahler způsobil svým sňatkem s krásnou Almou Schindlerovou, múzou Oskara Kokoschky a Franze Werfela. Když se o ní ucházel, mimo jiné jí napsal: „Máš jediný úkol: učinit mě šťastným.“ A Alma se rozhodla, že si ho vezme: „S jeho duchem, s mým tělem.“ Po manželově smrti se sice ještě dvakrát provdala, nicméně zůstala věrnou strážkyní jeho odkazu.

Svou první **Symfonii č. 1 D dur** začal Mahler komponovat ve svých čtyřiaadvaceti letech v době dirigentského působení v Kasselu. Pro neustálou dirigentskou práci však tvořil pouze příležitostně. Symfonie tak byla dokončena až o čtyři roky později, kdy měl konečně více času a vlastně poprvé mohl skutečně intenzivně pracovat. „Pomohla“ mu i smrt německého císaře v březnu 1888, kdy se v divadle nesmělo deset dní hrát. Později sice připustil, že podnětem ke vzniku díla byla vášnivá láska, nicméně nezapomínal zdůrazňovat, že „symfonie přesahuje milostnou aféru. Ta sice byla základem, respektive symfonii v mém citovém životě předcházela. Ale vnější zážitek se stal jen východiskem, a nikoli obsahem díla“. Melodika první symfonie má svůj předobraz v Písních potulného tovaryše, jež vznikaly rovněž během kasselské éry. Uslyšíme i některé prosté lidové nápěvy. Poprvé se zde objevuje prvek kontinuity, tak charakteristický nejen pro Mahlerovu tvorbu, ale i pro pojetí života. Co jednou zažije, to se jakoby nikdy neztratí. Svědčí o tom i osud mnoha tematických myšlenek, které se objevují i v pozdějších symfoniích, ovšem už v obměněné, rozšířenější podobě. Mahlerova kompoziční práce tak někdy připomíná karetní hru: témata se objevují tak náhodně jako žolíkové karty, ovšem při bližším pohledu zjistíme, že náhoda je součástí vyšší logiky. Tento fakt většinou postřehneme až po několikařerem poslechu. Je obdivuhodné, že tato nezlomná logika vykristalizovala již u osmadvacetiletého skladatele. Když si však uvědomíme, jakou pověst měl Mahler už jako mladičský dirigent, jak byl pro své neúměrně vysoké nároky na dynamiku a preciznost hry orchestry až nenáviděn, pochopíme leccos z jeho skladatelského architektonismu. Pro vysněnou premiéru v Budapešti Mahler dílo označil jako symfonickou báseň, na naléhání přátel pak připustil na krátkou dobu pojmenování Titán. Mahler měl na mysli život a útrapy, zápasy a porážku „silného a udatného člověka“. Bránil se však tomu, aby si lidé nesprávně vykládali tuto programní ideu jako zvukomalbu. Skladba založená jen na zvukomalbě byla pro něj strašnou představou, a i programní názvy děl, jež volil například Richard Strauss (Z Itálie, Don Juan), byly pro něj nemyslitelné. Symfonie č.1 D dur byla původně pětivětá a dělila se do dvou dílů. První byl opatřen názvem Ze dnů mladosti, druhý díl se jmenoval Lidská komedie. Mahler nakonec veškerý slovní komentář škrtl a zcela vyřadil 2. větu. Dnešní podoba symfonie je tedy čtyřvětá, pouze s tempovými označeními.

„Úspěch je záležitostí ideálního prolínání talentu i píle. Bez talentu je všechno snažení marné. Ale bez práce se dá i velký talent pohřbit,“ říká fenomenální houslový virtuos **Václav Hudeček**. Narodil se v Rožmitále pod Třemšínem. Jeho úplně prvním a velice přísným učitelem ve hře na housle byl jeho tatínek, nadšený muzikant amatér, povoláním zvěrolékař. Vystudoval Pražskou konzervatoř a brzy vyhrával všechny hudební soutěže. První skutečné koncertní vítězství mu však přinesla rozhlasová soutěž Concertino Praga. Kariéra Václava Hudečka byla velice strmá. V patnácti letech už zvládal velice těžké houslové koncerty a skladby. Koncertoval po celé Evropě. Když vystoupil na koncertě v Londýně s Královskou filharmonií, slyšel jej slavný představitel ruské houslové školy David Oistrach a nabídl mu svou pedagogickou pomoc. Václav Hudeček se stal jeho žákem jako devatenáctiletý a studoval v tehdejší Sovětském svazu. Oistrach jej učil až do své smrti v roce 1974. Český houslista byl jeho posledním žákem. Od svého londýnského debutu Václav vystupoval

po celém světě na nejprestižnějších podiích (Carnegie Hall, Royal Festival Hall, Suntory Hall, Osaka Festival Hall, Sydney Opera), s nejlepšími světovými orchestry (Berliner Philharmoniker, Cleveland Symphony Orchestra, NHK Philharmonic Orchestra, Gewandhaus Leipzig, Moskevská státní filharmonie a další), jakož i na světových festivalech (Osaka, Salzburg, Istanbul, Perth, Helsinky). K odkazu Davida Oistracha a dalších velikánů ruské houslové školy se stále hlásí. A tak cílevědomě spolupracuje i dnes s nositeli tradic Oistracha, Kogana a Sitkovského, jak dokazují jeho nahrávky u firmy Supraphon. Chotí Václava Hudečka se stala úspěšná herečka Eva Trejtnarová, později Hudečková. Paní Hudečková vzala manželovo povolání velice vážně, a proto od své herecké profese odstoupila, aby pro něj vytvořila rodinnou atmosféru a zázemí domova. Mohl se tak po celá léta naplno věnovat hudbě. I když je dnes Václav Hudeček proslulým virtuosem a skvělým profesionálem, každý den cvičí až sedm hodin denně. Sympatické vystupování a zejména styl hry spojující technickou suverenitu s čistou radostí ze hry, kterou dovede nezaměnitelným způsobem přenášet do publika, okouzlují obecnost bez rozdílu věků. Hudečková nahrávka Vivaldiho Le Quattro Stagioni s dirigentem Pavlem Koganem je od roku 1992 stále neúspěšnější produkcí v České republice a interpret za ni obdržel zlatou a v roce 1997 platinovou desku. Zlaté desky získal rovněž za své mnohé další nahrávky. Václav Hudeček se nevěnuje jen kompozicím starých mistrů, ale rozšiřuje své repertoárové spektrum o díla 20. století (Janáček, Prokofjev) a skladby soudobých českých autorů (Kymlička, Fišer, Máchala). Systematicky se stará o pomoc nastupující české interpretační generaci, a to jak každoročnickými pořádky letních houslových kurzů v Luhačovicích, tak představením těch nejlepších jako hostů na svých koncertech v rámci tradičních vánočních turné, nebo na vlastními silami produkovaných Svátcích hudby v Praze.



Žádaný český klavírista **Karel Košárek** vyniká na poli sólovém, ale spolupracuje také s předními orchestry. Má pověst interpreta s mimořádným rozsahem koncertních aktivit, patří též mezi nejžádanější komorní hráče. Spolupracuje s věhlasnými orchestry, ale též s předními českými pěvci, především Magdalenou Koženou, Romanem Janálem či Soňou Červenou, a doprovází renomované instrumentalisty jako Jiřího Bártu či Radka Baboráka. Je velmi ceněným interpretem zejména děl hudební moderny 20. století, tedy skladeb od Benjamina Brittena, George Gershwina, Dmitrije Šostakoviče,

Bohuslava Martinů nebo Leonarda Bernsteina. Často premiéruje také soudobou hudbu. Karel Košárek vystudoval Konzervatoř v Kroměříži a Pražskou konzervatoř pod vedením profesorky Valentiny Kameníkové, následně Akademii múzických umění v Praze. Studia zakončil v USA na Southern Methodist University v Dallasu. Obdržel ceny na mnoha mezinárodních soutěžích, mimo jiné je vítězem Smetanovské klavírní soutěže Corpus Christi piano competition a laureátem Walter Naumburg Competition v New Yorku. K jeho nejvýznamnějším sólovým počínům patří vystoupení na Pražském jaru v roce 2003 s Nagoya Philharmonic Orchestra a dirigentem Tomášem Hanusem, na kterém provedl Třetí klavírní koncert Sergeje Rachmaninova. K proslulým projektům se řadí též vystoupení se Škampovým kvartetem, mimo jiné též na festivalu Pražské jaro, kde společně uvedli Šostakovičův Kla-

vírní kvintet g moll. Významná je též Košárkova nahrávací činnost pro řadu významných společností (Supraphon, Hyperion, Etcetera, Naxos). Jeho první sólová nahrávka obsahovala skladby B. Smetany, B. Martinů, S. Barbera a G. Gershwina, velmi ceněným albem jsou Cigánské melodie s účastí barytonisty Romana Janála. Několik skladeb nahraných ve světové premiéře obsahuje CD s recitálem z klavírních skladeb Bohuslava Martinů, na nahrávce Labyrint je zase premiérově nahrán Klavírní kvintet Petra Ebena. Karel Košárek se v posledních letech rovněž intenzivně věnuje roli dramaturga. Ve svém rodném městě působí jako hlavní iniciátor a umělecký ředitel jedinečného hudebního festivalu Musica Holešov, který si za dobu své desetileté existence vydobyl úctyhodné renomé.

Charles Olivieri-Munroe vyrůstal v Torontu, kde studoval klavír u vynikajícího pedagoga Borise Berlina na Královské hudební konzervatoři a na Univerzitě v Torontu. Po absolutoriu v roce 1992 získal tři Ontario stipendia za účelem studia u Otakara Trhlika na JAMU v Brně a u Jiřího Bělohávk. Zároveň byl studentem Ilji Musina a Yuriho Temirkanova na L'Accademia Musicale Chigiana v Sieně. V roce 1997 obdržel grant pro rozvoj kariéry od kanadského ministerstva kultury. Charles Olivieri-Munroe byl hlavním dirigentem „Crested Butte“ festivalu v Colorado a uměleckým ředitelem Interregionales Symphonieorchester v Německu. Byl též šéfdirigentem Symfonického orchestru Slovenského rozhlasu v Bratislavě (2001–2004), stálým hostujícím dirigentem Filharmonie Brno (1995–1997), Karlovarského symfonického orchestru (1993–1995) a hostujícím dirigentem Komorní opery v Brně (1992–1994). Jeho mezinárodní kariéra začala poté, co vyhrál několik mezinárodních dirigentských soutěží. Vrcholem bylo vítězství v dirigentské soutěži v rámci hudebního festivalu Pražské jaro v roce 2000, kde dále obdržel Cenu Supraphonu, Cenu Hlavního města Prahy a Cenu Českého rozhlasu. Charles Olivieri-Munroe byl v letech 1997 až 2013 šéfdirigentem Severočeské filharmonie Teplice a nyní zde zastává funkci čestného šéfdirigenta. Během jeho působení v Teplicích Severočeská filharmonie rozšířila své obsazení a vzrostla její mezinárodní prestiž. V období třinácti let realizoval s filharmonii uznávané nahrávky, provedl nové skladby, světové premiéry a živé rozhlasové nahrávky. Jeho nahrávky pro společnosti SONY, RCA Red Seal, NAXOS, SMS Classical a Naive Records zazněly v pořádku rozhlasových stanic po celém světě. Ve stále větším měřítku je mezinárodním tiskem uznáván pro inovativní programovou dramaturgii a interpretaci slovanského repertoáru. Jeho kariéra jej přivedla na pět kontinentů, kde spolupracuje s nejvýznamnějšími orchestry, jakými jsou například Moskevská filharmonie, Izraelská filharmonie, Česká filharmonie, Symfonický orchestr Montreal, Německý symfonický orchestr Berlín, Petrohradská filharmonie, Národní symfonický orchestr Dánského rozhlasu, Budapeštský symfonický orchestr, Litevská filharmonie, Varšavská filharmonie, Královská filharmonie Brusel, Quebec Symphony, Symfonický orchestr Toronto nebo orchestry v New Yorku, Amsterdamu, Frankfurtu, Athénách, Istanbulu, Lisabonu, Tokiu, Soulu a v Mexiku City. Taktéž dirigoval operní představení, například v Komické opeře Berlín, Il Teatro Fenice v Benátkách, Amsterdamu, kde prezentoval Nizozemský Národní balet v představení Tělo a Hlas. V Komorní opeře v Brně provedl Händelovo Acis a Galatea a Diogena českého skladatele Ilji Hurníka. V Miláně debutoval s Mozartovou operou Don Giovanni a v roce 2010 zde, v rámci festivalu Lago di Como, dirigoval Verdiho operu Aida. V Národním divadle v Praze debutoval s Dvořákovým Stabat Mater a sezónu 2009–2010 pražské Státní opery zahájil dvěma galakoncerty se skladbami Bohuslava Martinů. Ve stejné sezóně byl i uměleckým vedoucím ve varšavské produkci Stravinské-



ho opery Život prostopášíka. V současné době je Charles Olivieri-Munroe uznávanou dirigentskou osobností pro stěžejní hudební instituce v Praze včetně České filharmonie, Mezinárodního festivalu Pražské jaro a AMU, kde vyučuje dirigování. Objevil a premiéroval hudbu významných českých skladatelů, například Nokturno Bohuslava Martinů, Sinfoniettu Karla Ančerla, orchestrální verzi Smetanova kvarteta Z mého života a originální verzi Janáčkovy opery Jenůfa. V listopadu 2012 debutoval v Arena di Verona Opera House. V březnu 2013 poprvé dirigoval na australském kontinentě, vedl Sydney Symphony Orchestra v Sydney Opera House. Charles Olivieri-Munroe je od sezóny 2015–2016 nově jmenován uměleckým ředitelem a šéfdirigentem Krakovské filharmonie v Polsku. Současně je také od roku 2011 šéfdirigentem Philharmonie Südwestfalen v Německu a v Severočeské filharmonii Teplice zůstává čestným šéfdirigentem.

PROGRAM:

Wolfgang Amadeus Mozart (1756–1791)
Koncert pro housle a klavír D dur, K. Anh. 56/315f

1. Allegro
2. Andantino cantabile
3. Allegretto – Allegro

Přestávka

Gustav Mahler (1860–1911)
Symfonie č. 1 D dur „Titan“

1. Langsam, schleppend (pomalu, táhle)
2. Kräftig bewegt, doch nicht zu schnell (Silně v pohybu, ale ne příliš rychle)
3. Feierlich und gemessen, ohne zu schleppen (Slavnostně a přiměřeně, ne táhle)
4. Stürmisch bewegt, Energisch (V bouřlivém pohybu, energicky)

Severočeská filharmonie Teplice uvádí mimořádný koncert



NA PROGRAMU:

Mario Capuano: Les Rois Mages | **Frank Churchill:** Some Day My Prince Will Come | **Francis Lai:** Smic Smac Smoc | **Nino Rota:** Parla Più Piano | **Leroy Anderson:** The Typewriter | **Gipsy Kings:** Volare | **Gianni Ferrio:** Mysterious Island | **Augustín Lara:** Granada | **Jerome Moross:** The Big Country | **George Gershwin:** Summertime | **Michel Machee:** Praise The Lord | **Jerome Kern:** Ol' Man River | **Daryl Williams:** Mountain Get Out Of My Way | **Thacker Burleigh:** Deep River | **Cleopha Pair Jr.:** My Soul Got Another Dip | **Mark Chadwick:** There Is Joy

ÚČINKUJÍ:

Lenka Cafourková – soprán

Q VOX

Petr Julíček – tenor

Marek Olbrzymek – tenor

Tomáš Badura – tenorbaryton

Tomáš Krejčí – baryton, psací stroj

Jiří Sova – kytara

Severočeská filharmonie Teplice

dirigent a moderátor: **Miloš Machek**

FLASH OF MUSIC

14. ledna 2025 v 19:00 hod.

Koncertní sál DK v Teplicích

Vstupné: 400,- Kč, abonenti SČF Teplice 300,- Kč, ZTP a studenti 200,- Kč. Předprodej vstupenek v pokladně DK Teplice a na www.ticketportal.cz.



www.severoceskafilharmonie.cz

Za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Ústeckého kraje



ústecký kraj



PŘÍŠTÍ PROGRAM

KOMORNÍ CYKLUS K | KONCERT 3

11. prosince 2024 v 19 hodin

Zahradní dům Teplice

Program:

Josef Suk

Meditace na staročeský chorál Svatý Václave, op. 35a

Adolf Míšek

Kvintet pro dvoje housle, violu, violoncello a kontrabas Es dur

Antonín Dvořák

Smyčcový kvintet č. 2 G dur, op. 77

Účinkují:

Smyčcové kvinteto

Klára Lešková, Jana Pazourková – housle

Mája Wittová – viola

Keishiro Mikawa – violoncello

Zdeněk Pazourek – kontrabas

Severočeská filharmonie Teplice

tel.: 778 888 013 | e-mail: sev.filharmonie@seznam.cz

www.severoceskafilharmonie.cz | www.scf.sf.cz

Změna programu vyhrazena.

Během koncertů je zakázáno fotografovat a pořizovat audiovizuální záznamy.

Zároveň prosíme návštěvníky, aby před začátkem koncertů vypínali své mobilní telefony.

Za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a Ústeckého kraje



TEPLICE



MINISTERSTVO
KULTURY

Ústecký kraj



Lázně Teplice



SEVEROČESKÁ VODA
NADAČNÍ FOND